

LBRIS

We know
books

Ștefan Vida Marinescu

**REVERENȚELE
MEMORIEI**

evocări – portrete – confesiuni

LIMES
2024

Coperta: DINU VIRGIL
Ilustrația copertei: Mariela JUVERDEANU

Culegere computerizată: FLORIN MARIN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României

VIDA MARINESCU, ȘTEFAN

Reverențele memoriei : evocări - portrete -
confesiuni / Ștefan Vida Marinescu. - Florești :
Limes, 2024

ISBN 978-606-799-748-4

821.135.1

© Copyright Editura Limes

Str. Castanilor, 3

407280 Florești, jud. Cluj

Tel.: 0723-194022

e-mail: edituralimes2008@yahoo.com

www.edituralimes.ro

Cuprins

„Cuvinte... înainte” (în loc de Prefață).....	7
Doamna Poeziei și Gestul Conștiinței: <i>Ana Blandiana</i>	11
Profesorul-Muzician și cultul prieteniei: <i>Gabriel Andrei</i>	22
Spiritul unui „personaj” fabulos – scriitorul româno- francez: <i>George Astaloș</i>	24
Poetul nonconformist și unic: <i>Traian T. Coșovei</i>	33
Scriitorul de (cu) marcă: <i>Gheorghe Filip</i>	36
<i>George Gană</i> – universitarul discret și istoricul literar aparte	42
Eseist și universitar – <i>Petru Mihai Gorcea</i>	44
Un Cineast realist și poetic – <i>Stere Gulea</i>	46
<i>Constantin Manea</i> – traducător experimentat și conferențiar universitar	49
Istoricul literar-poet și utopiile sale – <i>Emil Manu</i>	51
<i>Dan Horia Mazilu</i> – universitar și istoric literar de excepție	55
Viața și Opera unui magnific suprarrealist – <i>Gellu Naum</i>	57

Prozatorul postmodern „ingenios” <i>Mircea Nedelciu</i>	62
Scriitorul și Editorul <i>Mircea Petean</i> între Limes și „Cronograf”	64
Excelența critică a Academicianului <i>Eugen Simion</i>	69
Romancierul pururi tânăr <i>Constantin Stan</i>	75
<i>Dorin Teodorescu</i> – veșnic tânărul universitar și critic literar	77
Un Lord-poet al esteticii teatrale – <i>Ion Toboșaru (Sir Toby)</i>	78
Leaderul „Poesis” și scriitorul <i>George Vulturescu</i>	81
Postfață.....	85
Notă bibliografică	89

„Cuvinte... înainte” (în loc de Prefață)

Existența noastră se află, se știe, sub semnul întâmplărilor, al împrejurărilor, al unor întâlniri și contacte umane, fericite, mirabile uneori. Personal, reflectând, m-am bucurat de cunoașterea, apropierea ori colaborarea unor persoane-personalități-opere devenite, iată, personaje principale, de Carte. Cu impact și influență, aș îndrăzni să afirm, la nivelul experienței mele de viață, de destin.

Memoria afectivă a reținut, cu empatie, o pleiadă, un grup de 19 „personaje”, selectând secvențe și note, pe care le-am convocat la această evocare și portretistică, ne-ficționale, tezaur sentimental aparte, etern-uman, deși, 12 „personaje”, pirandellian parafrazând, nu-și vor mai căuta... Autorul. Cu umilință, cel puțin acum, l-au găsit, deși Ei merită cu mult mai mult. Aici, nu Dincolo.

Așadar, veți găsi în acest volum confesiv, note ale recunoașterii, ale re-vederii, ale circumstanțelor și ale „atingerii” de drum(uri), reunite în fișe-portret, în dovezi ale omagiului

auctorial, de franchete și de necesitate, „fără mediere”.

Îi voi evoca și invoca prin ceea ce au însemnat „întâmplările” faste, cu rol important asupra-ne, pe câțiva contemporani cu nume și chiar re-nume, exclusiv(ist) din mediul cultural, al scrisului, în mod inevitabil.

Totdeauna ei se vor numi: **Ana Blandiana** (marea **Poetă** și conștiință, demnă de un Nobel) urmată de 18 bărbați, și aceștia cu spirit, cu stil.

Alfabetic, și cu flux proustian al memoriei, am reținut pe următorii intelectuali, pe lângă (și după) **Blandiana**: un prieten muzician și Director de Școală, **Gabriel Andrei**, regretatul dramaturg, scriitorul româno-francez **George Astaloș**, poetul rarissim, mult regretat, **Traian T. Coșovei**, prozatorul remarcabil **Gheorghe Filip**, regretatul istoric literar, universitarul **George Gană**, un alt regretat critic și eseist universitar, **Petru Mihai Gorcea**, prestigiosul cineast **Stere Gulea**, actualul traducător-anglist, universitarul și publicistul **Constantin Manea**, regretatul istoric literar și poet **Emil Manu**, un ilustru, mult regretat, Decan al Literelor bucureștene, istoric al „imagologiei”, **Dan Horia Mazilu**, regretatul magnific Poet suprarealist **Gellu Naum**, alt dispărut de renume, scriitorul **Mircea Nedelciu**,

scriitorul și editorul de înaltă clasă **Mircea Petean**, un clasic istoric și critic literar contemporan, Academicianul **Eugen Simion**, eternizat prin opera sa, regretatul prozator și jurnalist **Constantin Stan**, un brav critic universitar, de tânăr părăsindu-ne, **Dorin Teodorescu**, universitarul-estetician, teatrolog și poet **Ion Toboșaru**, supranumit **Sir Toby**, și pe un alt scriitor de rang înalt, **George Vulturescu**.

Unii sunt ilustre personalități, alții doar personalități care încă se pot ilustra prin creația lor spirituală. În orice caz, pentru Autor toți sunt revelații (inclusiv) de mândrie datorită unor intersecții de drum, de cauze poate comune.

Aceste „eminentțe” ale memoriei, de prim-plan, au biografii incitante, de esență, ce mi-au alimentat spiritul dar și... biblioteca.

Despre toți am scris cronici ori evocări (reluante unele aici); pe câțiva i-am editat cu o carte sau două; unora le-am consacrat o carte sau două, în stil monografic, critic. Alții mi-au oferit scrisul lor pentru vreo publicație, colaborând, deci, la un fapt de cultură. Unii au scris despre modestele noastre încercări literare. M-a bucurat nespus prezența lor în unele modeste înfăptuiri ale noastre. Pe alții i-am admirat, de la mai toți am învățat mult și multe.

LIBRIS | We know books

O confesiune de final: mi-este dor de acești oameni de cultură, de cei de Aici, dar și de cei de Dincolo (care nu vor ști niciodată de ecoul „absenței” lor). Sper că într-o ficțiune viitoare, Ei și alții vor deveni ipostaze românești, de prim-plan, pentru împlinirea unei depoziții autobiografice, pe un(alt) drum, al „licitației îngerilor”.

Ștefan Vida Marinescu

Doamna Poeziei și Gestul Conștiinței:

Ana Blandiana

Motto:

„Ar trebui să ne naștem bătrâni,

Să venim înțelepți,

Să fim în stare de-a hotărî soarta noastră în lume,

Să știm din răscrucea primară ce drumuri pornesc,

Și iresponsabil să fie doar darul de-a merge.”

(din vol. *Călcâiul vulnerabil,*

Editura pentru literatură, 1966)

Prima „vedere” și impresie: prin 1971, la Universitatea Timișoara, ca student la Filologie, într-un amfiteatru, când o priveam cu fascinație pe o poetă de cam 26 de ani, superbă și cu plete negre, prezentă la întâlnirea studentescă, alături de alți scriitori (de la revista „România Literară”): Nicolae Breban (șef și încă în C.C., nomenclaturist ce se va recuza curând), Marin Sorescu (de atunci păstrez pe volumul *Insomnii* a sa semnătură) și Mihai Ungheanu, critic în afirmare. Ana Blandiana va citi, cu vocea-i inconfundabilă, versuri fascinatorii.

Ani de zile, ca profesor de literatură și nu numai, voi citi cărțile sale, despre opera sa, voi arăta elevilor și liceenilor cine e poeta noastră nr. 1. Regretând că nu este mult „mai” inclusă în vreun manual liceal, scriitor

LIBRIS | We know books

cu operă, cu bibliografie de Dicționar și de Istorie literară, cu relevanță în Literatura lumii.

După '89, în fine, Blandiana va poposi la Videle, ca lider al Alianței Civice, alături de scriitorul Romulus Rusan, soțul ei, de viitorul ministru de „Lucrări publice” Nicolae Noica, de poetul Nicolae Preliceanu și de alții.

Moment important pentru mine, prin '91 (când eram autor doar a două cărți), care i-am cunoscut pe acești oameni importanți și, ulterior, voi avea acces neîngrădit la A.C., la reuniunile Alianței, la Academia Civică, oferindu-i câteva cărți Blandiane, scriind de câteva ori despre „Doamna Poesiei și persoana I plural” sau despre „Gestul conștiinței” sale, ca editoriale în revista noastră „Placebo”, reluate și în cărți ca *Acreditări/ Empatii/ Consonanțe* (Ed. Olimp 2000), aici chiar în primele pagini, sau, primul, încă în 1997 în volumul *Ordinea mirabilă sau Viața și cărțile* (Ed. EVM.). Gestul e reluat și în volumul nostru *Instanța cititorului*, Ed. Semne 2015.

Primul editorial menționat era însoțit și de fotografia Poetei, iar un dialog înregistrat pe casetă (audio) cu un veteran și fost deținut politic îl voi oferi Academiei Civice – condusă cu aplomb și autoritate de Blandiana.

O călătorie – prin '96 – la Sighet, împreună cu patru veterani de război (și membri ai Asociației

Foștilor Deținuți Politici) va însemna vizita la Memorialul Sighet – fondat de Blandiana și de colaboratorii săi, cu sprijinul instituțiilor europene, note ca impresii în cartea „Memorialului”, revederea cu Doamna Blandiana, întâlnirea cu Regele Mihai, întâlnirea cu Dl. Noica, întâlnirea cu pictorul Ștefan Câlția.

Voi scrie (în vol. *Ordinea mirabilă sau Viața și cărțile*) câteva pagini despre eveniment, dar și în revista „Singular”. În carte, la capitolul III (C) – *Evocări*, în vol. *Partea noastră de senin* (Ed. Semne, 2015), la paginile 79 și 80 – despre Sighet.

O voi numi (la pagina 30 – în articolul *Revelații și amintiri ego(t)iste*) „providențială” pentru noul climat spiritual; apoi, în cartea *Observator pe meridianul M.* (Ed. Global, 2010), reluând și în *Partea noastră de senin* (la pagina 86).

La Sinaia, în organizarea Fundației „Hans Seidel”, voi fi invitat de către A.C., de Ana Blandiana, având ocazia de a-i saluta pe Caramitru, pe Valeriu Stan, de a vizita unicul Peleş (într-o dimineață de martie, cu urme pe zăpadă, cu câini și freamăt de brazi).

Voi scrie apoi despre *Roadele Bibliotecii Sighet* (în aceeași carte – *Observator...* (la pagina 186), comentând vol. *Exerciții de speranță*, urmare a unui concurs cu tema „România în care aş vrea să trăiesc” și

care a inclus, între cele 81 de eseuri, sub editarea scriitorului prestigios Romulus Rusan, un eseu al Patriciei Marinescu, de la Liceul Videle, studentă, deja, la acel moment, la Universitatea din București.

Postfața – Ana Blandiana („excepționala scriitoare”), Președinta Fundației „Academia Civică”, inițiatoarea evenimentului. Așadar la pagina 181, Patricia-Liana, la 18 ani, scria 4 pagini revelatorii sub titlul *Viitorul meu este aici*. Cronica aceea a fost reluată și în *Partea noastră de senin* (la pag. 99). Încheiam cronica astfel: „*Ca gest de conștiință și cu rezonanță certă în actualitate – aceste „Exerciții” sunt legate de Civic, de Sighet, de România, gest pilduitor pentru orice generație și, mai ales, pentru viitorul României*”.

La una dintre sesiunile Academiei voi organiza și un dialog cu liceenii mei, la sediul din Amzei, de lângă Teatrul „Ion Creangă”, acțiune la care era invitat și prozatorul Daniel Vighi. Tema – de actualitate: „Adolescenții și spiritul civic”.

Prin 1999, când eram (de câțiva ani) membru al A.S.P.R.O. (Asociația Scriitorilor Profesioniști), sunt sfătuit de poetul N. Prelipceanu să mă înscriu în Uniunea Scriitorilor. O recomandare va veni (aveam, deja, vreo zece cărți publicate) din partea Doamnei Blandiana, alături de alte două de la Dumitru Micu și Dan Stanca.

Îi urmăresc Doamnei Blandiana aparițiile (rare, totuși) la Televiziune, dar ceva mai frecvente în presă, concrete în librării.

Prin aprilie 2017, Blandiana e invitată la Videle de o Asociație culturală iar Liceul meu are onoarea de a o primi, alături de doi academicieni, de alți oameni de cultură, la un **Simpozion** (sub genericul „Valori naționale în procesul didactic”); voi fi și eu la prezidiu, implicat, și voi lua cuvântul, consemnând (în scris și fotografic) manifestarea în a doua carte monografică a Liceului, publicată în 2017 (va primi flori și va fi aplaudată la ascultarea unei melodii cunoscute, pe versurile sale), unde numele său va fi în prim-plan. O merită cu prisosință.

Deși e îndurerată după pierderea lui Romulus Rusan (anul trecut), regretat și de noi toți, Ana Blandiana continuă să scrie. Să fie. Să ne încânte.

De multă vreme sunt obsedat de un proiect literar (cultural) major: „Blandiana de Nobel”. I-am și spus-o, de altfel.

Încă din 2016 i-am solicitat o recomandare (telefonică, pe e-mail) pentru PEN Club, organizație scriitoricească de elită (i-a fost Președinte). Am primit-o și, cu generozitate, m-a numit „coleg”. I-am mulțumit, telefonic.